

Zamyšlení: 305. Chodil Ježíš někdy na záchod?

Úvahy

Chodil Ježíš někdy na záchod?

Zamyšlení

Chodil Ježíš někdy na záchod?

Jak nás oblíbená vánoční koleda zmátla

*Cestou do jesliček,
Bez postýlky,
Malý Pán Ježíš
Svoji sladkou hlavu složil;*

*Hvězdy na nebi
Dívají se dolů, kde ležel,
Malý Pán Ježíš
Spí na seně.*

*Dobýtek se ozývá,
Ubohé dítě se probouzí.
Ale malý Pán Ježíš
Nepláče;*

*Miluji tě, Pane Ježíši,
Podívej se dolů z nebe,
A zůstaň u mé kolébky
dokud se nepřiblíží ráno.*

Možná jste stejně jako já vyrůstali a zpívali si tuto píseň při svíčkách na Štědrý večer. V dětství pro mě byla podivuhodně uklidňující a tajemně poutavá.

Jedna konkrétní věta mě vždycky zaujala: „Nepláče.“ Věděl jsem, že děti pláčou. Plakaly, když měly hlad, byly mokré nebo se cítily nepohodlně. Plakaly, když potřebovaly lidský dotek nebo se cítily ignorované. Dalo by se dokonce říct, že se miminka chovala sobecky, prostě slyšitelně reagovala na své pocítované potřeby bez zralého pochopení pro to, že rodiče spí, jsou zaneprázdnění nebo vyčerpaní.

Ale Ježíš podle tohoto verše neplakal, když se probudil. Hmmm. Bylo to proto, že byl ve skutečnosti Bůh, jen převlečený za dítě? Byla jeho dětskost předstíraná? V koledě se o tomto nemluvněti dokonce mluví jako o „malém Pánu“. Byl snad příliš svatý na to, aby rušil rodiče, když něco chtěl? Nebo mu snad nebylo třeba vyměnit plenku? Krmil se z Mariina prsu a později z Josefova stolu, nebo nějakým Božím zázrakem vyrostl do dospělosti (Lk 2,52)?

„Pro některé studenty bylo velmi obtížné přijmout, že Ježíš byl lidskou bytostí, se kterou se můžeme ztotožnit.“

Když jsem řadu let vyučoval *Novozákonní přehled* pro vysokoškolské studenty, vždy jsem se zabýval Ježíšovou lidskostí. Pro některé studenty bylo velmi obtížné přijmout, že Ježíš byl lidskou bytostí, se kterou bychom se mohli ztotožnit.

Nikdy nezapomenu na netradičního staršího studenta, který ke mně přistoupil poté, co všichni ostatní opustili třídu, a se ztišeným hlasem se mě zeptal, zda si myslím, že Ježíš někdy chodil na záchod. Odpověděl jsem: „No jistě, vždyť jedl jídlo, ne? Tak Bůh stvořil lidská těla, aby fungovala.“

„Ale ne!“ odpověděl. „Nikdy bych si nedokázal představit, že by to můj Pán dělal!“ Pak to uzavřel: „Myslím, že kdykoli se objevila potřeba, prostě lusknul prsty a postaral se o to!“

Zajímalo by mě, jestli píseň „*Away in a Manger*“ vtiskuje mladým, nevinným hlavám dojem, že Ježíš neplakal, protože byl Bohem. Byl jiný než my všichni. Byl dokonalé dítě, stejně jako Bible říká, že byl dokonalý člověk, „*pokoušený jako my, ale bez hříchu*“ (Židům 4,15). Možná neplakal, protože plakat nemohl? Bylo to v rozporu s jeho Boží přirozeností.

Také jsem vyrostl na nevysvětlitelném tvrzení, že Ježíš byl „*stoprocentně lidský a stoprocentně božský*“. Předpokládám, že jste to slyšeli také. Z hodin matematiky na základní škole jsem věděl, že tento vzorec se rovná 200 %, a věděl jsem, že nic není 200 % čehokoli, i když s oblibou mluvíme o tom, že někdo dává v práci nebo na sportovním poli 110 %. To je prostě nadsázka.

A tak mě jako dítě zajímalo, jestli byl Ježíš opravdu z 50 % člověk a z 50 % Bůh. To mi připadalo smysluplnější – stejně lidský i Božský, a přesto matematicky možné a logicky smysluplné.

„Jako dítě jsem přemýšlel, jestli byl Ježíš opravdu z 50 % člověk a z 50 % Bůh.“

Když ale přemýšlím o svých pochybujících studentech, napadá mě, že poměr popisující Ježíšovu přirozenost považují spíše za 80/20 % nebo 90/10 %. Jsou přesvědčeni – a pravděpodobně k tomu byli vedeni –, že Ježíš byl mnohem více Božský než lidský.

Jedním ze způsobů, jak přemýšlet o poetickém tvrzení „*Nepláče.*“, je naznačit, že jde o herezi. Popírá totiž samotnou lidskost malého Ježíše. To byla hereze doketismu, gnostického přesvědčení z druhého a třetího století, které po Marcionovi tvrdilo, že Ježíš neměl skutečné lidské tělo, ale pouze se zdál být, jako přízrak, tělem a krví.

Existuje však i jiný způsob výkladu této věty. Co když Ježíš po probuzení neplakal, protože měl plnou pozornost Marie nebo Josefa? Co když jejich mazlení, krmení, přebalování, držení, líbání, utěšování, houpání a kolébání bylo přesně tím lidským zapojením do jeho života, které v té chvíli potřeboval? Neplakal, protože rodiče předvíдали jeho potřeby ještě dříve, než je vyjádřil, a aktivně se s ním podíleli na jeho životě.

Dovolte mi, abych se vyjádřil jasně: věřím, že Ježíš občas plakal, když chtěl být držen, krmen, přebalován nebo se ho někdo dotýkal – ale Maria nebo Josef byli zaměstnání něčím jiným. To je přirozený způsob, jakým děti signalizují své potřeby. Pokud však ono „*nepláče*“ po probuzení bylo doslovným zjištěním, mohlo to být proto, že jeho rodiče byli skutečně přítomni při něm a pro něj.

V evangeliích se Ježíš mnohokrát spoléhá na pomoc druhých, i když by možná mohl jen lusknout prsty a udělat zázrak.

Spoléhá na učedníky, že budou veslovat na lodi na Galilejském jezeře, zatímco on bude odpočívat. Chce, aby prohledali zástup na úbočí hory a hledali nějaké jídlo, o které by se mohli podělit. Posílá je do Sycharu pro jídlo, zatímco on čeká u studny a žádá Samaritánku, která přichází nabrat vodu, aby se napil.

Řekne sousedům vzkříšeného Lazara, aby ho rozvázali z pohřebních úvazů. Nechá učedníky, aby mu zajistili osla, na kterém pojedou do Jeruzaléma. Pověřuje je, aby zařídili horní místnost a velikonoční jídlo. Prosi je, aby zůstali v zahradě bděli a modlili se s ním a za něj v hodině jeho zkoušky. Potřebuje Šimona z Kyrény, aby nesl jeho kříž na místo popravy. Vyzývá z kříže milovaného učedníka, aby se ujal péče o jeho ovdovělou matku.

Je možné, že Ježíš chtěl, aby se jeho učedníci – a my – podíleli na jeho díle a osvojili si lekci, že „kristovci“ mají pomáhat druhým?

Někdy přátelé ze sboru říkají, že ve slovech známých, klasických písní je mnoho teologie. Možná tedy, že věta „*Nepláče.*“ má v sobě nějakou hlubokou teologii, které nás může naučit.

Naznačuji, že nás ani naše děti neučí, že Ježíš nemohl plakat jako dítě, protože byl Božský. Místo toho nás učí, že Ježíš byl tak milován, tak si ho všímali, tak se mu věnovali, tak mu pomáhali, že se probudil bez pláče, protože Marie a Josef tu byli pro něj, předvíдали jeho potřeby a naplňovali je.

Tento výklad má několik důsledků.

„Za prvé, Ježíš chce naši pomoc.“

Za prvé, Ježíš chce naši pomoc, stejně jako potřeboval pomoc přátel a rodiny, když byl člověkem žijícím mezi námi. Možná si myslíme, že Ježíš je z 80 nebo 90 % všemocný a soběstačný a jen z 20 nebo 10 % touží po naší spolupráci a závisí na ní.

Někteří lidé se možná diví, proč Ježíš jednoduše neluskne svými božskými prsty a neukončí války na Ukrajině nebo v Gaze nebo nenakrmí hladovějící lidi, kteří zažívají hladomor v Kongu, nebo nezastaví obchod s lidmi a drogové kartely.

Pravdou však je, že Ježíš se při konání svého dobrého díla spoléhá na lidské nástroje. To my se musíme snažit ukončit zabíjení, řešit hlad ve světě a zastavit zlé způsoby zneužívání Božích dětí a vydělávání zisku.

Za druhé věřím, že věta z oblíbené vánoční koledy nás ujišťuje, že Ježíš nám rozumí, když pláčeme. On zná naši bolest. Nejenže „byl v každém ohledu pokoušen jako my“, ale také je schopen „*soucítit s našimi slabostmi*“ (Židům 4,15). Plakal nad hříchem města Jeruzaléma (Lk 19,41-42). Plakal u hrobu svého přítele Lazara (Jan 11,35). V Getsemanské zahradě se tak trápil, že mu z pórů vytékal pot jako kapky krve – fyzický stav známý jako „hematohidróza“.

Neexistuje žádný stav smutku nebo bolesti, který bychom mohli prožívat a který bychom museli podstupovat sami. Ježíš je vždy připraven být po našem boku, pomáhat nám nést bolest na svých bedrech a sdílet s námi břemeno.

Betlém, vitráž v katolickém kostele Narození Panny Marie v Prčanj, Černá Hora (1233rf.com)
Jednou z nejoblíbenějších každoročně zpívaných vánočních koled je anonymní veršovaná píseň z 19. století zhudebněná Jamesem R. Murrayem (1841-1906) „Away in a Manger“.

Poslední verš písně „Away in a Manger“ zní takto:

*Bud' mi nablízku, Pane Ježíši,
Prosím tě, abys zůstal
Blízko mě navždy,
A miluj mě, prosím;
Požehnej všem drahým dětem
ve své něžné péči,
a připrav nás na nebe
abychom tam s tebou žili.*

Ježíš nám chce být nablízku. Nejen když jsme „drahé děti“, ale „navždy“. Bude nám nablízku v

odpovědi na naše modlitby. Bude o nás něžně pečovat, když budeme plakat.

Jakkoli je obraz vzácného chlapečka Ježíše krásný, Ježíš nezůstal lidským nemluvnětem ani dítětem. Vyrostl – zažil tlaky, problémy, pokušení a zkoušky, které si můžeme jen představovat. A protože tak učinil, nepřekvapují ho zranění dospělého věku, s nimiž se setkáváme my.

Nemusíme napodobovat Božské dítě Ježíše, které neplakalo, ale uvolnit se s vědomím, že dospělý lidský Ježíš plakal, když ho bolelo srdce.

A stejně tak můžeme plakat i my.

Rob Sellers

[Baptist News Global](#)

Rob Sellers

Rob Sellers je emeritním profesorem teologie a misie na *Logsdonově semináři Hardin-Simmonsovy univerzity* v Abilene v Texasu. V minulosti byl předsedou správní rady *Parlamentu světových náboženství* v Chicagu. Spolu s manželkou Janie působili čtvrt století jako učitelé na misiích v

Indonésii. Mají dvě děti a pět vnoučat.

-tep-

Dva grafické obrázky vytvořila umělá inteligence AI.

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)